

DE NOORD-BRABANDER.

Staats- en Letterkundig Dagblad

ABONNEMENTSPRIJS
Voor de Stad .... f. 12.
Franko per post ... f. 14.

DIERE VERUM QUID VETAT?
Hoeft men niet te vreesen, dat de verstandelijke mensheid, die in de laatste jaren zooveel gewonnen heeft, door de overvloedige uitbreiding van de letterkunde zal worden overvloedig gemaakt.

ADVERTENTIE
15 cent de regel, maandelijks behalve 35 cent de regel.

DE TIJDGENOOT

Men is zeker, gemield blad als kamprechtter te zien optreden van den willekeur, zoo dikwerf die willekeur ten aanzien der Katholijken zal worden gebezigt. Onder den schijn van liberaal beginselen, die hij dan ook niet zelden werkelijk aan den dag legt, waneest hij draagpanten behandelt, welke niet het Katholicismus niet het wettige verband hebben, zien wij hem, sochtend met de Katholijken geld, beginsten voorstaan, welke wij begripen, dat een autocraat zich kan aanmatigt, maar die wij niet verwachten te zullen hooren verkondigen in een constitutioneel land, door een zich noemend vrijzinnig blad.

De Tijdgenoot geeft daarvan in deszelfs nummer van den 10 November een droevig voorbeeld. Het is niet mogelijk met meer gematigdheid meer verbittering tegen de Katholijken te uiten.

Wij moeten het bekennen, voor bevoordeelden, voor allen, die het Katholicismus niet kennen dan uit sprookjes en leugens, verdichtselen, gelijk er ongetuigd zoenelen in Nederland zelfs onder de beschafte standen der protestanten gevonden worden, voor de zulken is de taktiek van den *Tijdgenoot* zeer beendig. Voor de zulken plaatst hij zich schijnbaar op een broederlijk standpunt met de Katholijken, het moet hun voorkomen, dat de *Tijdgenoot* de man is, die door zijne welwillendheid de Katholijken den vrede kus zal geven, maar zij zien niet, de bevoordeelden, dat onder den vrede kus de dolk verborgen wordt, waarmede men den Katholijken den doodstreik tracht toe te brengen.

Hij begint met de Katholijken *individuele vrijheid van Godsdienst begrippen te verlessen*, zoo veel het hun goeddukt, en somt al aanstonds een aantal hatelijke begrippen op, die hij ons toeschrijft en verloft geeft te gelooven, hoezeer niets daarvan in de Katholieke leerstellingen wordt aangetroffen. Daardoor stelt hij zich vooreerst in een gunstig daglicht van liberaliteit met ons goedgunstig te verlenen dwaasheden te gelooven, welke zoo zij geene dwaasheden waren, voor de rust van den staat ten minste opmerkzaamheid verdienen zouden. Ten anderen ver-

sterkt hij tegen de Katholijken het reeds bestaande vooroordeel met als geloofsbegrippen op te geven, wat de Protestanten hatelijk zijn moet, en nogthans door de Katholijken niet geloofd wordt, terwijl hij tevens daar door beginselen stelt, waaruit hij later zal afferden, dat het voor de rust van den staat volsprekt noodzakelijk is, dat de regering zich bij de Katholijke Godsdienst met alles inlate, wat niet tot de *individuele vrijheid van denken* behoort.

Wij noemden deze taktiek zoo even beendig, maar wij vergaten daarbij aan te merken, dat de behendigheid van dien aard was, dat een man van eer zich dusdanig niet kan veroorloven. Hetgeen wij daarvan gezegd hebben is voldoende om zulke te bevestigen.

Zien wij nu, na de taktiek van den *Tijdgenoot* geschilderde hebben, welke zijne beginselen zijn.

Het artikel dat wij behandelen is een babel van beweringen, waarin men ronddoelt zonder te weten, waar het begin of het einde is. Het is moeilijkt in eene redenering, waard volsprekt wanorde heerscht, beginselen te ontwarren, vooral wanneer, gelijk hier het geval is, de gevolgtrekkingen van het vooruitgestelde, niet zelden rechtstreeks tegen dat voornitgestelde aandruischen.

Eigenlijk gezegd is het stuk van den *Tijdgenoot* niet eene redenering, niet een betoog: het is liever een manifest tegen de Katholijken uitgevaardigd, waarin men bij gebrek van bewijsredenen, beschuldigingen, hatelijke vooronderstellingen, onbewezen op een stapelt, om daartoe het gevolg te trekken, dat de staat vooral op de Katholijken naauwkeurig toe moet zien, dat is met andere woorden, zorgen, dat de Katholieke Godsdienst volkomen aan handen gelegd wordt.

Wij kunnen niet zeggen, hoe zeer het ons gewaagd heeft -- te midden van die duizendmaal herhaalde, en zooveel malen wederlegde aantijgingen, te midden van de vele stellingen, die men er aantreft, en die soms waar, soms gedeeltelijk onwaar, en meestijds geheel valsch zijn; te midden van de tegenstrijdigheden, die in eenen grooten omhaal van woorden, zeer listig zijn ingewikkeld, te ontcijferen, wat dan toch wel het beginsel zijn mag,

waarnaar men de godsdienst-vrijheid verwringt.

Zoo wij wel begrepen hebben komt het hierop neder: Men heeft staatkundige be- spiegelingen genomen buiten de wet, daartuit pligten voor de regering afgeleid; en *la raison d'etat* doen strekken tot beperking van Godsdienst-vrijheid « Godsdienst-vrijheid blijft steeds wel het hoofdbeginsel » van Nederlandsche staatkunde; maar in eenen zeer beperkten zin, die vrijheid mag zich niet verder uitstrekken, dan tot ieder *individuele*, wien allea vrijheid gegeven wordt, voor *alle* *individuele* denken en gelooven, wat hij wil. Vormen *individuele* eene gezindheid, dan houden zij op, qua tales, vrijheid te hebben; als gezindheid zije zij onderworpen aan de beperkingen, welke de staat zal goed vinden voor te schrijven. Kan een autocraat meer verlangen?! En is de vrijheid zoo voorgesteld niet eene bespottling? Is het niet liever slavernij?!

Nogthans zie daar hetgeen wij meenen de leer van den *Tijdgenoot* te zijn. Zoo wij ons vergist hebben, zal het ons aangenaam wezen te worden ingelicht; want wij herhalen het, het heeft ons moeite gekost tot dat resultaat te komen. Mocht de *Tijdgenoot* goedyinden inlichtingen te geven, dan verzoeken wij hem vooral duidelijk te zijn. Hij volge het voorbeeld der *Vlissingche Courant*, die zijne denkbeelden hopens dit ontwerp juist en rond heeft opgelegd. Wij betreuren het, dat dit geacht blad in deze zaak eene partij gekozen heeft, die wij van haar niet hadden verwacht, maar juichen het toe, dat zij het becheiden en open gedaan heeft. Zulks geeft te kennen, dat de *Vlissingche Courant*, hoezeer ditmaal valsehe beginselen voorstaande, gemoedelijk was; en daarom verwachten wij ook, dat de *handige* *aanmerkingen* welke de steeds ijverige *Katholieke Nederlandsche Stemmen* destop gemaakt hebben, dat blad van den *individuele* stagen weg zullen doen terugkeeren.

Wat den *Tijdgenoot* aangaat, onze *individuele* weten, dat het, bij hem vastgaat *individuele* verdodigen, wat op de *individuele* der Katholijken, welke hij Ultramontanen noemt, inbreuk maakt. Het zou vruchteloze moeite wezen dezelve te willen overtuigen.

NEDERLANDEN

's HERTOGENBOSCH 20 Nov. Heden is in al de Kath. Kerken dezer Stad, een hevelschrift van Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid Mgr. van Emmaüs, Vicarius Apostoliek der diocesis afgelezen, waarbij de verdeeling der 4 parochiën definitief geregeld is.

DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE 's HERTOGENBOSCH

Als vervolg op derzelver aankondiging van den 9 Julij 1842, de aandacht van den handelstand op nieuw vestigende op den toenemenden bloei van den handel in Griekenland met den ganschen Levant, waarvan voor Nederland, vooral niet betrekking tot Fabrijkwaren, goede partij te trekken is, maakt mits deze bekend, dat de heer Salvago, Nederlandsche Consul te Syra; zich onlangs met verlof te 's Gravenhage bevindende, zijne bereidwilligheid heeft te kennen gegeven, om voor zoo veel in zijn vermogen is, mede te werken tot bevordering zoo van de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Griekenland, als van het vertier van de voortbrengselen van Nederlandschen grond en Nijverheid daar te lande, ten welken einde Hij zoude wenschen, dat hem door onze Fabrijkanten de noodige monsters en stalen van hunne Fabrijkaten wierden toegezonden en Hij alzoo werd in staat gesteld, om het Grieksche handelspubliek met in de Nederlanden voorkomende Fabrijkwaren en de prijzen derzelve bekend te maken, in gelijke voege als zulks door de Heeren Hoelst en Comp. te Athene aangabden is, -- hebbende gemelde Heeren, de Heeren Gebroeders Heemskerk te Amsterdam als zijn Correspondenten hier te lande opgegeven.

's Hertogenbosch, 19 November 1842.
Dr. Kamer van Koophandel en Fabrieken te 's Hertogenbosch, J. DIEPEN, Pres.

AAUZAUV. D. TOES DE WILLEBOIS, Secret.
Bij besluit van den 15 November, No. 42, heeft Zijne Majesteit aan Hoogstedes als buitengewoon adjutant, den generaal-majoor O. J. H. graaf van Limburg Stirum, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van grootkruis der orde van den Witten Valk, hem door Z. K. H. den Groothertog van Saksen-Weimar-Risenach geschonken.

EDR. 17 November. Terwijl ik mij heden op de Leur bevond werd mijne aandacht gaande gemaakt door een ongemeen zamenloop der ingezetenen, wier sigaren vroegde het aangevan een blijde gebeurtenis verraadde. Al ras vernam ik dan ook, dat zij zich sedert eenigen geruimen tijd vleiden te een afzonderlijke gemeente te zullen uitmaken en dat op huij destevens gedaan verzoek, thans eene commissie uit het gedeputeerd bestuur van Noord-Brabant te Eindhoven op het raadhujs onderzoek naar de al of niet gegrondheid van dat verzoek had gedaan, en hoorde ik verder de gevolmagtigden, die namens voorsz. gemeente met de commissie hadden verhandeld, aan huij de last-geseren de verzekering geven, dat hun verzoek niet alleen met nauwgezetheid en oppattigheid, maar ook met de meeste vrywilligheid was onderzocht.

Weldra hield over dert ongemeen zamenloop mijne verwondering op, want ik vernam, dat het hoofddoel der scheiding boven vele andere redenen vooral den handel was, die meer bijzonder hier de welvaart van de plaats en tevens by afscheiding voor een meerdere uitbreiding vatbaar is. Daar de kwestie van splitsing behoorde gemeente in deze provincie niet altijd een ernstig punt van overweging uitmaakt, of uitmaken kan, heb ik het niet ondienstig acht een enkel woord te roppen van de ten deze zoo zeer opmerkbare eensgezindheid der inwoners van de Leur, van welke eensgezindheid ik heden bevalliger wijze overtuigende bewijzen heb.

Tweede Kamer

In het verslag der Commissie welke met de redactie der bovenbedoelde concept-instructie belast is geweest, wordt onder anderen gezegd, dat de Commissie overwogen heeft, of het ook beter zij, voor eene benoeming tot Griffier dezelfde versichten te stellen, als bij de Grondwet worden gevorderd, om te worden benoemd tot lid der Staten-Generaal? Zij heeft echter eenige zwarig-

heid gevonden in art. 18 der Grondwet, en heeft geoordeeld, dat indien men bij de instructie zelve sommige ambtsoort uitsluit, in gegeven omstandigheden, de keuze van een geschikt persoon bemoeijelijk zal worden. Nog heeft de Commissie zich afgevraagd, of het doelmatig zij te bepalen, dat de Griffier tot wederopzeggens toe benoemd wordt? Zij is ten slotte van oordeel geweest, dat daaromtrent het stilwijgen kan bewaard worden, naardien de niet vernieling, dat de Griffier voor zijn leven wordt aangesteld, eene herroeping der benoeming, zoo deze onverhoopt immer noodzakelijk mogt zijn, zal toelaten. Dat, behalve de hoedanigheid van Nederlander en den vollen ouderdom van 30 jaren, beide in art. 1 der Bestaande instructie gevorderd, nog het doctoraat in de beide regten als vereischte wordt voorgesteld, heeft vooral tot grond de overweging, dat eene wetenschappelijke opleiding den Griffier des te beter in staat zal doen zijn omzigt onderwerpen van regtskundigen aard. De verslagen des gevorderd naar behooren in schrift te stellen. Eindelijk is het der Commissie eigenaardig voorgekomen, dat aan den Griffier worde opgedragen het opmaken eener raming van de uitgaven, voor de huishoudelijke behoeften der Kamer op de staatsbegroting toe te staan.

In het ontwerp van instructie voor den Griffier van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en voor den commiss van Staat, bestemd om den Griffier bij te staan, hetwelk aan de Tweede Kamer thans is onderworpen, wordt onder anderen voorgesteld te bepalen, dat om tot Griffier te worden benoemd, men Nederlander moet zijn, den graad van doctor in de beide regten op eene van 's Rijks Hogescholen verkregen, den vollep ouderdom van 30 jaren bereikt hebben, en in het volle genot zijn van zijne burgerlijke en staats-burgerlijke regten; dat de Griffier geene andere openbare betrekking bekleedt, dan met toestemming der Kamer; dat hij zijne vaste woonplaats heeft in de stad, waar gewooslijk de bijeenkomsten der Staten-Generaal gehouden worden, en dat de commiss van Staat wordt, onder anderen, voorgesteld te bepalen, dat hij den Griffier behulpzaam zal zijn in alle werkzaamheden van zijnen post, waarin dezen zijnen bijstand verlangt, en dat hij voorts alle bevelen opvolgt, welke hem in het waarnemen zijner betrekking door den Voorzitter gegeven worden, en dat in de betrekkingen tusschen de twee Kamers en bij andere gelegenheden, waarin hem zulks wordt opgedragen, hij de dienst van boodschapper van Staat waarneemt.

ROTTERDAM, den 16 November. Gedurende een storm, die in de maand Augustus laatstleden aan de Kap de Goede Hoop gewoed heeft, zijn niet minder dan 14 schepen verloren gegaan. Daarop telt men het Engelsche schip Waterloo, kapitein Agan, van Londen naar van Diemensland bestemd, en aan boord waarvan, behalve het scheepsvolk 200 veroordeelden, 30 soldaten en verscheiden vrouwen en kinderen bevonden, 187 van welke in de golven omgekomen zijn. (Rot. Cour.)

De maandag jongleden heeft voor den Hoogen Raad Kamer van strafzaken, gediend de zaak van den heer J. P. E. Gels, redacteur van het Journal de Limbourg tegen een arrest van het Provinciaal Hof van Limbourg van 30 Junij jongleden, waarbij hij ter zake van later tegen den heer Rouffier, directeur van het postkantoor te Maastricht, begaan veroordeeld is tot eene maand gevangenis, eene geldboete van f 25 en in de kosten, no. waarbij hij tevens ontzet is van de regten by art. 12 van het wetboek van strafregt vernield, voor den tijd van vijf jaren. De heer Gels is in cassatie gekomen, zoo wel tegen dat arrest als tegen een incidenteel arrest, door het Hof in dezelfde zaak gewezen, waarbij hem zijne vordering werd ontzegd, om getuigen te doen opteren, ten einde te bewijzen dat hij in allen gevalle tot de beweerde beledigingen was geïmprooveerd.

Mr. A. de Pinto heeft voor den requirant van cassatie het woord gevoerd en betoogd, dat het gemelde incidentele arrest de wettige regten der verdediging heeft miskend, het tweede de vormen, bij de wet gebiedend voorgeschreven, geschonden, en de strafwet verkeerd toegepast heeft. De heer de Pinto betoogde, dat het incidenteel arrest van het Hof geschonden heeft art. 471, N°. 11, van het wetboek van strafregt, en art. 247 van het wetboek van strafvordering; en verkeerd toegepast art. 368 van het wetboek van strafregt. Tegen het eindarrest zijn twee middelen van cassatie ingebracht: het eerste betreft den vorm; het tweede de beslissing zelve, de toepassing der strafwet. Het eerste zou bestaan in schending van art. 206 en 211 van het wetboek van strafvordering, het tweede in verkeerde toepassing van art. 367 code pénal, en geschonden art. 225 der Grondwet, benevens de art. 2 en 4 der wet van 16 Mei 1829. Het openbaar ministerie zal, bij monde van den advocaat-generaal Deketh, den 28 dezer maand in deze zaak conclusie nemen.

-- Z. Exc. de Minister van Financien heeft in opzettelijke overweging genomen de verschillende gapingen en onnaauwkeurigheden, welke de toepassing der thans bestaande accijns wetten gedurende eene reeks van jaren in die wetten heeft doen ontdekken, en de Gouverneurs aangeschreven, om dit onderwerp tot een punt van hun opzettelijk onderzoek te maken, waarbij, met behoud overrigens van de beginselen der verschillende wetten op de accijnsmiddelen, het volgende in aanmerking zou moeten komen: 1°. het vervangen der min duidelijke redactie van sommige wetsartikelen door eene betere redactie; 2°. het wijzigen of intrekken van zoodanige bepalingen, welke kunnen worden behouden het Rijk geen meerderen waarborg op te leveren, en de belastingsschuldigen aan dikwijls moeilijke formaliteiten onderwerpen, en 3°. het annullen der bestaande wetten met zoodanige bepalingen, welke zouden kunnen strekken tot eene betere heffing der middelen, of die, ten gevolge van de vorderingen, welke de industrie vedert de daarstelling dier wetten heeft gemaakt, noodzakelijk zijn te achten.

PAUS INNOCENTIUS III. EN KONING JAN ZONDER LAND. (Vervolg van No. 131.)

Maar er verhieven zich nog andere klagen tegen den koning; de Aartsbisschop Gelfried van York, broeder van Jan, zoon van Hendrik II en van Rosamunde van Cleffort, door de dichters bezongen, en de bisschop van Durham, wierpen zich voor den Koning neder en smeekten hem, geen gevolg te geven aan het bevel, aan geestelijken en leeken gegeven, om voor het feest van Maria Lichtmis het dertiende gedeelte hanner roerende bezittingen af te geven; dit verzoek afgeslagen zijnde, sprak de aartsbisschop den vrek over dezen roof uit. Dit verzet vormterderde nog de woede des Konings en Gelfried was verplicht het land te verlaten, om aan zijne buitensperigheden te ontkomen. Jan maakte zich van zijne goederen meester, en verkocht de bisschopen en liet de inkomen van het Aartsbisdome door zijnen dienaar ontvangen, er bleef den aartsbisschop niets anders over dan te Rome regt te vragen. De Paus vorderde, door drie bisschoppen, van Jan, dat hij aan de kerk van York genegdooning zoude geven, want zeide hij, wij kunnen nimmer de vrijheid der kerk offeren, om eene tijdelijke gunst te bekomen, terwijl Jesus Christus zelve haar met zijn bloed heeft vrijgekocht. De geestelijkheid was niet alleen het slagtoffer van het roekeloze despotismus van die Koning, reeds gedurende zeven jaren vorderde de koningin Berengeris, weduwe van Koning Richard, haren bruidschat en de helft der roerende bezittingen,

welke haar, na den dood, haars genaals moeten toekomen; hare verzoeken, hare verzoeken, de pogingen der bisschoppen, alles bleef vruchteloos. Niemand durfde zich naar Engeland begeven om de zaken van Berengeris te beheren; zij nam dan ook haars toevlugt tot den Paus, wiens pligt het is de weduwen en weezen te beschermen, en door wien beslist werd hetgeen aan genoemde regtbank kon onderworpen worden. De Koning werd gedagd om, door eenen bekwamen vertegenwoordiger te verschijnen, bij gebreke waarvan de zaak naar behooven en naar regt zoude uitgezocht worden.

Intuschen waren noch de veranderingen, noch de bedreigingen der bisschoppen, noch de verzoeken der baronnen in staat om Jan tot de erkenning van den gekozen Aartsbisschop van Cantorbéry over te halen. De bisschoppen van Londen, Ely en Worcester kwamen voor den Koning, en baden hem onder eenen vloed van tranen, om den Aartsbisschop en de verjaagde monniken terug te roepen, het Koninkrijk te behoeden voor de argernis van een interdict en op zijn eeuwig heil bedacht te zijn. Jan viel hui in de rede, barst in woede en in beleedigingen tegen den Paus en de Kardinalen uit en vloekte volgens zijne gewoonte » *By de vanden Gods*, indien hij het interdict durft uitspreken, zal ik al de bisschoppen en de geheele geestelijkheid naar den paus zenden en mij van hanne goederen meester maken. Daarna zullen » al de Romeinen, die zich in mijn rijk bevinden, » met uitgerakte oogen en afgesmeden neusen naar » hun vaderland terug keeren, opdat men » door » de geheele wereld erkenne. En zoo uw leven » u lief is, vertrekt dan zoo spoedig mogelijk uit » mijne tegenwoordigheid.

Tuin pligt jegens de kerk, en den wil van haar zichtbaar opperhoofd, in welken zij den wil van han onzichtbaar opperhoofd eerbiedigen, was in het oog der bisschoppen dierbaarder dan de aardse goederen, ja zelfs dan het leven. Dientengevolge, toen de gestelde tijd verschenen was, spraken zij, op Paasch-maandag (24 Maart) het vormis uit: » dat » Engeland van de kerk was afgescheiden en ver » stoken van al de geestelijke goederen, welke zij aan » de geloovigen uitdeelt. Van dien dag af, hield alle bededing der genade middelen der kerk op, de dooden werden zonder priesterlijken bijstand, in kuilen en afgelegene hoeken begraven. Vels bisschoppen achtten het raadzamer den toorn des konings te ontvlugten, dan nutteloos in een land te blijven, alwaar zij kunne bediening niet meer konden uitoefenen.

Koning Jan, wel ver van tot andere gedachten te komen, zond in zijnen toorn zijne dienaren door het geheele land, en liet, onder de verschrikkelijkste bedreigingen aan al de kerkvoogden en hun gevolg het bevel geven om het land te verlaten en zich te Rome te gaan beklagen. De meesten hanner verklaarden, dat zij alleen voor geweld zouden wijken, maar men durfde de hand niet aan hen slaan. Evenwel werden voor de bisdommen, de abdijen en andere instellingen beheerders benoemd, men legde de zegels op de voorraadkelders en al wat zich in dezelve bevond, werd ten voordeele van de schatkist verkocht; aan de geestelijken werd ter nauwer nood voedsel en kleeding uitgereikt. Wanneer men eenen geestelijke te paard ontmoette, wierp men hem af en werd hij mishandeld, niemand trok zich hanne klagten aan. Koning Jan schouk vrijheid aan den moordenaar eens priesters, die gevangen voor hem werd gebracht, zeggende: *hij heeft mij van eenen vijand ontdaan*. Zelfs de naast bestaanden der aartsbisschoppen en bisschoppen werden van hunne goederen beroofd en in de gevangenis geworpen. Doch te midden dier onuitsprekelyken liet de koning niet na, zijne voorzorgen te nemen, hij vreesde nog strengere maatregelen; dat hij door den paus in den ban zoude worden of dat de grooten van hinnen oed van getrouwheid ontslagen worden; zich voor dit geval wilde in zekerheid stellen, zond hij troepen naar de steenen van al de barons, en eischte gijzelaar

van diegenen, wier trouw hij vermoende te moeten verdenken. Velen leverden hem hunne zonen, hunne neven of andere naastbestaanden. Eene vrouw alleen had inoedde genoeg om te weigeren, haren zoon aan de afgevaardigden des konings over te leveren. » Zegt hem, antwoordde zij, dat ik niet » met mijne kinderen zal toebetrouwen aan hem, » die, in plaats van zijnen neef te bewaken, hem » gedood heeft. » Onschoon haar echtgenoot haar over deze woorden berispte en haar eene zandelose noemde, was hij echter verplicht om met de zijnen naar Ierland te vlugten, tussende 's Koning wraak te ontlopen.

Stephan Langton schreef inmiddels aan den koning, om hem zijne diepe droefheid te kennen te geven, en hem onder het oog te brengen hoe het uitgeprokene interdict moest worden opgeheven. Hij smeekte hem, om in vrede zijn aartsbisdom te mogen in bezit nemen, opdat hij, ter meerdere eere Gods en van den Koning het interdict zou kunnen opheffen. » Gij zijt niet volgens de kerkelijke wetten ver » kozen, antwoordde Jan, het zijn niet de aartsbisschoppen » die de kerkelijke regten gekozen hebben, gij » beschouwen uwe verkiezing als nietig en van » onwaardig. Maar indien gij afstand wilt doen » van het regt dat gij u aanmatig, sullen wij » onze zorgen aan de kerk van Cantorbéry wijden, » ter handhaving der koninklijke eeren en waar » schijnlijk niet tot uw nadeel.

Ondanks al zijne verbittering, wilde Koning Jan niet geheel den vrede met Rome breken. Hij zond dus op nieuw afgezanten naar Rome, om zijn beklag te doen, en te verklaren dat hij wezenlijk in de zaak der kerk van Cantorbéry in zijne regten verkort was; doch dat hij, uit achting voor den H. Stoel, bereid was om den gekozen Aartsbisschop te erkennen, hem een vrijgeleide te geven, aan de kerk alles terug te geven wat hij haar afgenomen had, en aan de monniken ofschouwen deze hem bedrogen hadden, toe te staan, dat zij zonden terug komen en rustig hun klooster bewonen. Hij liet tevens aan Innocentius verklaren dat hij aan den Paus de koninklijke regten, (*regalia*) op de Aartsbisschoppelijke goederen, die tot beschikking van den kroon stonden, wilde teruggeven, omdat hij nog te verstoord was, om den Aartsbisschop met welwillendheid te ontvangen.

Innocentius die vorig verlangde den vrede tusschen de kerk en den koning van Engeland hersteld te zien, nam na ingewonnen raad van kardinalen, de koninklijke regten toe. Hij deed dit evenwel op eene wijze, dat er geen nadeel uit ontsproot voor de regten der kerk of des konings. Hij magtigde de bisschoppen van Londen, Ely en Winchester om die regten, uit naam van den Paus, aan den Aartsbisschop te overhandigen, maar vermaande hen tot de grootste omzigtigheid, uit vrees dat er eenig gevaar voor de vrijheid der kerk onder verborgen ware. Hij gaf den koning zijne vreugde te kennen, » omdat hij den goeden » strijd gestreden had en van zijne overijde besluiten » was teruggekomen. Hij hoopt dat God het » begunzen werk tot een gewonecht einde zal » brengen, zoodat de koning niet alleen gene » hinderpalen aan de herderlijke bediening in den » weg zal leggen, maar haar integendeel alle hulp » zal verleen. Het zou overigens ongetwijfeld » eervoller zijn, ind en de koning zelf de konink » lijke regten van den Aartsbisschop overhandigde » en zijne hulde van trouw ontving. De drie bisschoppen waren insgelijks belast om het uitgedrukte verlangen, dat de koning zelf de koninklijke regten aan den Aartsbisschop zou overhandigen te ondersteunen. Zoodra deze op reis zouden zijn, om zijnen Aartsbisschoppelijken zetel in bezit te nemen, moesten zij het interdict opheffen, en van den koning waarborg ontvangen, dat hij zich aan den raad en de bevelen des H. Stoels zou onderwerpen.

De Aartsbisschop ontving de uitkomst dier onderhandelingen met de verwachting dat hij alles zoude aanwenden om des konings liefde en toegenegenheid te winnen.

Kort daarna schreef de Paus eenen anderen brief aan de drie bisschoppen, waarin hij hen aanspoorde » om nu in het ontbinden met dezelfde omzigtig » heid te werk te gaan, als zij bij het binden » hadden aangewend. Wat betreft de vergoeding » en het onregt, door u, om der gehoorzaamheid » wille geleden, stelt u het voorbeeld voor oogen » van hen, die met vreugde den Hoogen Raad » van Jerusalem verlieten, omdat zij waardig » gekeurd waren, voor Jezus naam te lijden » en God zelf acht gelukkig degenen, die om zijnen » naam geleden hebben. De Paus vermaande hen om in dezelfde standvastigheid te volharderen, en beantwoordde eene menigte vragen over de viering der kerkelijke feestdagen, in de hoop dat de noodnlijkheden om dezelve voort te gaan, weldra zou ophouden.

De vijanden der onafhankelijkheid van de kerk verspreidden weldra het gerucht van de toegenegenheid allerlei genuchten. Innocentius stelde de bisschoppen gerust en hernieuwde het bevel, om het interdict niet op te heffen, voor dat de koning den aartsbisschop erkend en de verplichtingen vervuld had, waaraan hij zich door tuschenkomst van den abt de Beaulieu had verbonden. Dit is, zide hij, de ware inhoud van mijnen brief aan den koning, en hij, die denzelfden anders uitlegt, is eenen vermetelen logenaar.

Bij den drukker en uitgever dezes is van de pers gekomen:

AAN DE ISRAELIETEN in Nederland!

Proces van J. F. R. A. N. K. over de Quotificatie of Kerkelijken Omslag, van de Israëlieten gevorderd wordende. Belangrijk voor alle Israëlieten in Nederland niet alleen maar ook voor allen die aan vrijheid van Godsdienst, Nochtan, de vraag behandeld of Israëlieten kunnen gedwongen worden om voor hunne Eredienst eenen personen omslag te betalen; hoe of men lidmaat wordt van in Kerkgehoofdschap en hoe of dat lidmaatschap opheeft.

J. I. VAN GEFEN VAN DER WEEGEN, te Hertogenbosch, berigt bijdeze, dat zijn WINKEL in de Houthamerstraat is verplaatst en gevestigd op den Hoogensteuwweg, tegenover de Regenciale Courant-Drukkerij van E. L. I. O. N. Z. O. N. E. N.

Gelduitzettingen

L I J F R E N T E N

AN VERZEKERINGEN OP HET LEVEN. De Maatschappij van Algemeene Assurantie op het L E V E N, de totale Fondsen en de Overleveringen gevestigd te Brussel, en goedgekeurd door Koninklijk besluit van 12 Julij 1824 is vertegenwoordigd door Agenten in geheel België en in vreemde plaatsen. Het (wezenlijke) Kapitaal beloopt tot nabij de DRIE MILLIÖEN VIJFMAAL HONDERD DUIZEND FRANCS. Het is tevens uitgerust met een DRIE MAAL HOVIERTIENDE WONDERS FRANCES tijdschrift. De verrichtingen der Maatschappij hebben tot voorwerp de verzekeringen van Kapitaal: betaalbaar na den dood; of ingesamelen van leven open bepaald tijdsip, de constitution van LIJFRENTE, PENSIOENEN aan Weduwen en Ambtenaars, van HUWELIJKS-GIFTEN aan de Kinderen, AANKOOP op LIJFRENTE van BENTEN SCHULDBEKENTENISSEN, AKTIEN en ONROERENDE GOEDEREN. Zij koopt insgelijke met GE-REED GELD of op LIJFRENTE de VRUCHT-GEDEUKEN en de NAAKTE INKOMMEN. Men kan zich de Prospectus en de Verleven en alle wenschelijke inlichtingen bezorgen hetzij bij den Agent A. C. VAN DER MEULEN Juniaf, in de Houthamerstraat, Wijk C. No. 86 de de Maatschappij of op het Secretariaat Generaal der Maatschappij te Brussel, in de nieuwe Prinsstraat, No. 48.

Verkoop van Vruchtboomen.

Op Dinsdag den 29 November 1842, des voormiddags van 10 uren, zal er in den Nieuwen Bogard bewoond door den Kaatelein V. A. N. T. H. U. Y. L. aan de Zuid-Willems-Vaart, publiek worden verkocht: Circa 500 verschillende soorten van V R U C H T B O O M E N bestaande in extra schoone A P P E L S, P E E R E N, A P P E L S, N O T E N, T A N N E C A R S T A N I E S, eenige late P E R Z I K E N, alle HOOGSTAM, enz. Ter plaatsen voorzeker van heden af te zien. ZEGT HET VOORT.

L A U R E B E R I C H T

Eene telegrafische dépêche meldt uit Brussel dat op den 13 November, aldaar des avonds een oproer is uitgebarsten hetwelk den 14 daaraan volgende 299 voorzitters het schijnt dat de Nationale Garde er aan deel neemt. Tot het oproer had aanleiding gegeven dat een dertigtal werklieden met geweld een stuk wijn door een der poorten wilden binnensmokkelen. Dit veroorzaakte een gevecht, waarbij het volk te hulp schoot, en de wraak verlangd werd.

Ter drukkerij van D. A. A. de Nooy te 's-Haach.